Ak?ll? Telefon A?erme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ak?ll? Telefon A?erme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16638

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ak?ll? Telefon A?erme Ölçe?i (ATAÖ), bireylerin ak?ll? telefon kullan?m?na yönelik ya?ad?klar? a?erme düzeyini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? uyarlama bir ölçektir. Ölçek, orijinal olarak alkol a?ermesini ölçen Penn Alkol A?erme Ölçe?i'nin (PACS) temel al?narak Türk kültürüne adapte edilmi? halidir. ATAÖ, tek boyutlu bir yap?ya sahip olup, ak?ll? telefon a?ermesinin ?iddetini, s?kl???n? ve yo?unlu?unu de?erlendiren toplam be? maddeden olu?maktad?r.

Mustafa Savc? taraf?ndan 2019 y?l?nda yap?lan geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?, ölçe?in psikometrik aç?dan sa?lam oldu?unu göstermi?tir. ATAÖ, özellikle genç yeti?kin popülasyonlarda ak?ll? telefon kullan?m?na ba?l? davran??sal ba??ml?l?k e?ilimlerini ve a?erme fenomenini incelemek için tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ak?ll? Telefon A?erme Ölçe?i, ATAÖ, ak?ll? telefon ba??ml?l???, a?erme, Penn Alkol A?erme Ölçe?i, psikometri, geçerlilik, güvenilirlik.

Yazarlar

Mustafa Savc?

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin ak?ll? telefon kullan?m?na dair hissettikleri psikolojik ve fizyolojik a?erme (craving) düzeylerinin ?iddetini ve s?kl???n? ölçmektir. Ölçek, madde ba??ml?l??? alan?nda kullan?lan bir arac?n yap?s?n? koruyarak, hedef davran??? ak?ll? telefon kullan?m?na uyarlam??t?r. Bu uyarlama, ak?ll? telefon kullan?m?n?n potansiyel ba??ml?l?k boyutlar?n? incelemeyi amaçlamaktad?r.

ATAÖ, ara?t?rmac?lara ve klinisyenlere ak?ll? telefon ba??ml?l??? literatüründe kritik bir de?i?ken olan a?erme olgusunu güvenilir ve geçerli bir ?ekilde nicel olarak de?erlendirme imkan? sunmaktad?r.

Yap?/Kavram

Ölçek, ba??ml?l?k literatürünün temel kavramlar?ndan biri olan "a?erme" (craving) yap?s?n? ölçmektedir. Ak?ll? telefon a?ermesi, bireyin cihaz? kullanmaya yönelik yo?un, dürtüsel bir arzu duymas? ve bu arzuya kar?? koymakta zorlanmas? durumu olarak tan?mlan?r. Bu yap?, bili?sel me?guliyet ve davran??sal dürtü bile?enlerini içermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?lan faktör analizleri sonucunda, ölçe?in **tek boyutlu** bir yap? sergiledi?i belirlenmi?tir. Bu tek boyut, ak?ll? telefon kullan?m?na yönelik genel a?erme ?iddetini temsil etmektedir ve toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klamaktad?r.

Geçerlik

ATAÖ'nün yap? geçerlili?i, 109 üniversite ö?rencisinden (70 kad?n ve 39 erkek) olu?an bir örneklem üzerinde Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak incelenmi?tir. Veri setinin AFA'ya uygunlu?u, istatistiksel testlerle de?erlendirilmi?tir.

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsay?s?: 0.84 olarak saptanm??t?r, bu da verilerin faktör analizi için uygun oldu?unu göstermektedir.
Barlett's Sphericity Testi: $\chi 2=506.94$ ve $p<0.001$ olarak anlaml? bulunmu?tur, bu da maddeler aras?nda yeterli korelasyonun varl???n? kan?tlam??t?r.

Bu sonuçlar, ölçe?in yap?sal olarak geçerli oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

ATAÖ'nün güvenilirli?i, farkl? yöntemler ve örneklemler kullan?larak detayl? bir ?ekilde incelenmi?tir. Kullan?lan yöntemler aras?nda test-tekrar test güvenilirli?i, Cronbach α iç tutarl?l?k katsay?s? ve düzeltilmi? madde toplam korelasyonlar? bulunmaktad?r.

Test-Tekrar Test Güvenilirli?i: Katsay? 0.79 olarak hesaplanm??t?r, bu da ölçe?in zaman içinde tutarl?l???n? göstermektedir.
?ç Tutarl?l?k (Cronbach α): Üç farkl? örneklemde (AFA, DFA ve ölçüt geçerlili?i) tutarl?l?k katsay?lar? birbirine yak?n ve yüksek bulunmu?tur:

AFA örnekleminde: 0.77
DFA örnekleminde: 0.78
Ölçüt geçerlili?i örnekleminde: 0.77

Elde edilen tüm güvenilirlik katsay?lar?, ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in Faktör Analizi (AFA), be? madde üzerinden Temel Bile?enler Analizi tekni?i ile gerçekle?tirilmi?tir. Analiz sonucunda öz-de?eri 1'in üzerinde olan tek bir faktör belirlenmi?tir.

Bu tek faktörün öz-de?eri 2.674 olarak saptanm?? ve bu yap?, varyans?n %53.48'ini aç?klam??t?r. Geriye kalan faktörlerin öz-de?erleri 1'in alt?nda oldu?u için, ölçek **tek boyutlu** bir

ARABPSYCHOLOGY.COM

yap? olarak kabul edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in teorik yap?s?yla (tek boyutlu a?erme kavram?) uyumlu oldu?unu göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Be? maddeden olu?an, tek boyutlu öz bildirim ölçe?i.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yeti?kinler, özellikle üniversite ö?rencileri.

Age Group: Genç yeti?kinler (Çal??ma üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?r).

Population Details: Geçerlilik ve güvenilirlik çal??malar?, üniversite ö?rencisi örneklemleri üzerinde yap?lm??t?r (AFA örneklemi: 109 ö?renci).

Test Methodology: Öz bildirim ölçe?i. Derecelendirme sistemi kaynakta detayl? belirtilmemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Davran??sal ba??ml?l?k, Tek boyutlu yap?, Öz-de?er, KMO, Test-tekrar test, ?ç tutarl?l?k, Ölçek uyarlamas?, F?rat Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: msavci@firat.edu.tr

Correspondence Address: Mustafa Savc? (F?rat Üniversitesi)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019 (Uyarlama çal??mas?n?n yay?nland??? y?l).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinlerin al?nmas? ve olas? ücret bilgileri için sorumlu yazar Mustafa Savc? ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ek Bilgi: Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: akilli-telefon-aserme-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Savc?, M. (2019). Ak?ll? Telefon A?erme Ölçe?inin geçerlili?i ve güvenilirli?i: Penn Alkol A?erme Ölçe?inin Türk kültürüne Ak?ll? Telefon A?erme Ölçe?i olarak de?i?tirilmesi ve uyarlamas?. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 20. doi: 10.5455/apd.13549

Ak?ll? Telefon A?erme Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

tek boyut ve be? madde
Son bir haftay? dikkate ald???n?zda, en ?iddetli noktas?nda, ak?ll? telefon a?ermeniz ne kadar güçlüydü?

Derecelendirme sistemi kaynakta belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM